

การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทชนชั้นนำไทยในการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พุทธศักราช 2540 และ 2550 มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาบทบาทและอิทธิพลของชนชั้นนำของไทยต่อขั้นตอนการก่อเกิด, ขั้นตอนของการร่างเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญและขั้นตอนการรับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2540 และ ฉบับปีพุทธศักราช 2550

ผลการศึกษาพบว่า ในการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปีพุทธศักราช 2540 ขั้นตอนของการก่อเกิดสภาร่างรัฐธรรมนูญ, ขั้นตอนของการร่างเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญและขั้นตอนการรับร่างรัฐธรรมนูญนั้น ชนชั้นนำถูกจำกัดอำนาจและบทบาทในการเข้าไปมีส่วนในการจัดทำเป็นอย่างมาก เนื่องจากกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีการออกแบบขั้นตอนของการทำงานได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยการจัดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาหาคณะ และมีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัด โดยสิ่งเหล่านี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึง ความพยายามที่จะเปลี่ยนระบบการจัดทำรัฐธรรมนูญให้เกิดร่างรัฐธรรมนูญและตัวรัฐธรรมนูญที่มีความชอบธรรมมากตามหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่สุด ดังที่ปรากฏว่า ประชาชนทั่วไป นักวิชาการ นักธุรกิจ และเหล่าบรรดาข้าราชการทั้งหลาย ต่างยอมรับว่า รัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 นั้น เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ดีที่สุดของประเทศไทยเท่าที่เคยมีมา โดยทั้งสามขั้นตอนของการจัดทำ

รัฐธรรมนูญ 2540 นั้น เรียกได้ว่าเป็นกระบวนการที่ได้รับการยอมรับจากสังคมเป็นอย่างมาก จนได้รับการเรียกขานว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนอย่างแท้จริง

ในส่วนของการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 นั้น พบว่าชนชั้นนำได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในที่นี่หมายถึง คณะมนตรีมั่นคงแห่งชาติไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการก่อเกิด, ขั้นตอนการร่างรัฐธรรมนูญและขั้นตอนการรับร่างรัฐธรรมนูญ เริ่มตั้งแต่กระบวนการคัดสรรสมาชิกสภาแห่งชาติ กระบวนการคัดสรรสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และกระบวนการคัดสรรกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้นพบว่า คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ ได้เข้าไปมีส่วนสำคัญในการคัดเลือกบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งต่างๆนี้ทุกขั้นตอน อีกทั้งในด้านของเนื้อหาสาระและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 นั้น เป็นไปในลักษณะของ“รัฐธรรมนูญฉบับกึ่งเผด็จการ กึ่งอำมาตยาธิปไตย” โดยมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มอำนาจของรัฐและข้าราชการ จนอาจเรียกได้ว่าเป็น “รัฐราชการ” มากกว่าที่จะเพิ่มอำนาจให้ประชาชน ถึงแม้จะประกาศว่า การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะเป็นการจัดทำที่คำนึงถึงประชาชน โดยต้องการลดอำนาจรัฐและเพิ่มอำนาจให้กับประชาชนก็ตาม อีกทั้งยังมีเสียงคัดค้านต่อรัฐธรรมนูญฉบับนี้อย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน สะท้อนถึงปัญหาของตัวรัฐธรรมนูญที่มีความชัดเจนมากขึ้นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้มีปัญหาในด้านของที่มาของรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติ และการรับร่างรัฐธรรมนูญ จึงมีการเรียกร้องจากหลายฝ่ายโดยการนำของชนชั้นนำแทบทั้งสิ้นให้ทำการแก้ไขรัฐธรรมนูญในประเด็นต่างๆหลายประเด็นที่เห็นว่าเป็นจุดอ่อนของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผลจากการศึกษาการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิรูปสังคมและการเมืองไทยตลอดจนถึงรัฐธรรมนูญให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น โดยผู้วิจัยขอเสนอแนะถึงทางออกที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมการเมืองไทยดังนี้

1. ชนชั้นนำไทยเองนั้นควรมีจิตสำนึกทางการเมืองมากขึ้นและควรที่จะมีบทบาทในด้านการส่งเสริมการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ได้รัฐธรรมนูญที่ดีหรืออาจจะมีข้อบกพร่องน้อยที่สุด โดยหยุดการแทรกแซง การพยายามเข้าไปมีอำนาจและการใช้รัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือในการต่อสู้เพื่อแย่งชิงพื้นที่ทางการเมือง โดยชนชั้นนำที่จะเป็นนักการเมืองควรจะผ่านการเรียนรู้และอบรมจากสถาบันการพัฒนาคุณภาพและจริยธรรมที่จะต้องจัดตั้งขึ้นและควรส่งเสริมให้พรรคการเมืองดูแลความประพฤติของสมาชิกพรรค หากนักการเมืองคนไหนละเมิดจริยธรรมก็ต้องให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้นสังกัดร่วมรับผิดชอบด้วย

2. ประชาชนโดยเฉพาะชนชั้นกลางและผู้ที่ถูกเรียกว่าชนชั้นรากหญ้านั้น ควรจะคำนึงถึงสิทธิของตนมากขึ้น ไม่ควรกระทำตนเป็นเพียงประชาชนที่คอยรับฟังและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลที่มีทั้งด้านที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรืออาจสร้างผลเสียหาอย่างที่เราคาดไม่ถึงเช่นกัน อีกทั้ง

ยังคงเพิกเฉยต่อปัญหาของบ้านเมือง มัวพะวงอยู่กับปัญหาของตนมาก จนละเลยปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของชาติ ดังนั้นประชาชนเองควรที่จะต้องได้รับความรู้ในเรื่องสิทธิพลเมือง มากขึ้น โดยรัฐบาลควรจัดทำระบบการศึกษานอกระบบที่มุ่งเน้นให้มีการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่อง สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองรวมถึงการจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาเกี่ยวกับระบบการเมืองและ การปกครอง โดยบรรจุอยู่ในหลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการด้วยเช่นกัน

3. ควรจัดให้มีการเลือกตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญทั้งหมดโดยประชาชน เพื่อให้ได้ สภาร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากการลงคะแนนเสียงของประชาชนเอง เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึง ความโปร่งใสในขั้นตอนของการจัดทำรัฐธรรมนูญที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอน แรกของการจัดทำรัฐธรรมนูญ

4. หากจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพบริบทแวดล้อม บางประการที่เปลี่ยนแปลงไป ควรมีการกำหนดให้ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจในการลงประชามติ ในขั้นตอนสุดท้ายของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยเป้าหมายและหลักการพื้นฐานของการแก้ไข รัฐธรรมนูญควรตั้งเป้าหมายให้ระบบการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ลดอำนาจมาตยาธิปไตย ยึดหลักการอำนาจสูงสุดของรัฐบาลพลเรือนเหนือทหาร เพิ่มกลไกตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ให้มีความเข้มแข็งขึ้นและคำนึงถึงหลักความเสมอภาครวมถึงการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ ประชาชนในด้านต่างๆให้ครอบคลุมมากขึ้น

A Comparative Study of Roles of Thai Elites in the Formulation of the Thai Constitution B.E. 2540 with the Constitution B.E. 2550 has an aim to investigate the roles and powers of Thai elites in different stages of the constitution making process, including the initiation stage, the drafting, and the draft approving. The study compared and contrasted the two constitutions of the Kingdom of Thailand: one of B.E. 2540 (1997) and another one B.E. 2550 (2007).

The study results revealed that, in the making of Thailand's constitution B.E. 2540 (1997), the Thai elite groups were limited their powers and roles in all stages including the formation of the Constitution Drafting Assembly, the constitution drafting, and the approval of the constitution draft. It was because of the well-design of this constitution making process. The whole working process was quite complete. There were the Constitution Drafting Assembly, six Standing Committees, the Ad-Hoc Committee for public hearing, and the Provincial Public Relations working in each stage. These evidences could reflect an attempt to make the constitution drafting and the complete constitution comply with the principles of democracy. And it was very obvious that a number of scholars, businesspersons, and government officers regarded the 1997 constitution as the best constitution that Thailand ever had. The three stages of the 1997

constitution making process were widely accepted throughout the Thai society. It was then called “the real people’s constitution”.

For the 2007 constitution, the study found that the elites (here refers to the Council for National Security), played an important role in all stages – the initiation, the drafting, and the approval stage. From the selection of the National People’s Assembly members, the recruiting of the Constitution Drafting Assembly members to the selection of committee members for the constitution approval, it was found that the Council for National Security had appeared in all stages. They played an important role in the selection of the key person to every position. And, they also involved in the 2007 constitution drafting in terms of its substances and provisions. The 2007 constitution was therefore come out as “a semi-dictatorship or semi-bureaucratic polity constitution”. This constitution emphasized on the government’s and the bureaucrats’ power which will perhaps constitute a “bureaucratic state” rather than the people’s state. Although, there was an announcement that this constitution was done for the people – reducing the government’s power, increasing the people’s power, the 2007 constitution was not accepted by many people until the present days. This evidence clearly reflected that the 2007 constitution had some problems regarding its origin, the provisions, and the approval process. There were many groups of people led by the elites requesting for the constitution amendments, especially for those weak aspects in this constitution. The results of this independent study can be used as a guideline for social and political reforms in Thailand, and also for the effective constitution amendment. The researcher has suggested some useful solutions for the Thai politics as follows:

1. Thai elites should have more political awareness and play more political roles to promote the drafting of the better constitution or at least the constitution with fewer flaws. They should not intervene or try to use their power in the constitution drafting. Elites must not use the constitution as a tool to gain their political space. Those elites who plan to be a politician should be trained by an institute for quality politician and political ethic development which will have to be established. Political parties should be encouraged to take care of their politicians’ behaviors. If any politician violates the political ethics, the administrative committee of his/her political party must share the responsibility.

2. People, especially those in the middle class and the grass root level, should be more aware of their own rights. They should not just listen to and follow any of the government

policies which can be both beneficial and destructive to them. People should not ignore the problems of the nation by just thinking of their own problems. The national economic, social and political problems should be ignored. People must be told about their rights, so the government must provide an extra educational system emphasizing on the civil rights and civic duties to the people. Teaching and learning on the subject concerning with the country's political and administrative system must be included in all school curricula.

3. All members of the Constitution Drafting Assembly must be elected by the people. The Assembly that comes from people votes will demonstrate the transparency of the constitution making process. It will show that people can participate in the activity from the very first stage.

4. If there is any need for any amendment of the constitution in order to make it suitable for any changing context, people must be able to exercise their own power through a public hearing at the final stage of the constitution amendment. The goal and basic concept of the constitution amendment must be based on the more democratic political system. The bureaucratic polity must be decreased by employing the principle of which the civil government is placed above military. The tools for government's works checking must be more effective. And, they must be based on the principle of equality and civil rights and liberty.